

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קב.

עין משפט
נר מצוה

צד א ב ג מ"ה פ"ה
מה' שמעון הלכה
י:

צד ד מ"ה פ"ה מהלכות
ע"ז הלכה א סמג
לפון מה טושי"ע ד"ר סי'
קמח ספיק' א:
צד ה מ"ה פ"ה מהלכות
מכירה הלכה ד סמג
עשין פ"ב טושי"ע ח"מ סי'
ק"פ ספ"י יא:

מוסף רש"י

סמג עצים להסקה הן
עומדין. סמג ע"ז א
הסקה להסקה זמנו לנדרות
וסתמן לאו להאיר קיימו,
הלכך לא תחמא זהו
קדושת שביעית מעיקרא
ואפילו לקטן להאיר (סוכה
יג). ועצים להסקה
תנאי היא. ועצים להסקה
גופיהו שהתנא אחר
ביעורן. תנאי היא א'
נדרו זהו שביעית או לא,
לדאמא תנא דרש' לנס
דומיא דלמילא, למעוטי
כל שהתנא אחר ביעורו
בדרש' לנעיל, ומהאיה
בדרש' ארעוט, ע"ז,
ואיכא דלמ' ממעט מיהא
אלא דבר שאין התנא
בכל אדם, כגון
מלוגמא וזילוף ואפיקטיון,
ואני שמעתי מרבנן
שהיו גורסים וסמג ע"ז
להסקה ניהו תנאי היא,
וכן כתיב בכל הספרים,
ותרומתי מנעורי כל ימי
שנות הש"ס לשהיה כפי
דבריהם ואני ידע, ומלמתי
גירסא זו בספר כסד
יהודה מנעורי כבוד ופסד
ישועות של דרשו תחם בן
מנחם כבוד ואינו מורה
וכן נראה בעיני (סמג). לא
למשנה. ג' שנים פשתן
בין של שביעית (סמג). ולא
לכנסו. לכנסו בגדים
בין של שביעית (סמג).
יצא משרה וכבוסה
שהתנא אחר ביעורן.
ששעשה ששורה בגדים
או הפשתן בין שנה אחת
תבצר ואז לא יהא תנאי
זינה עד שלשה בגדים
(סמג). למלוגמא. לרשאה
(סמג). ששורה בכל אדם.
שהלך דרש' לה, כמו
לכילה ששורה בכל אדם
(סמג). ומצינו א"י את
המלוגמא שאינה שורה
בכל אדם. שאין הכל
חולין (סמג). ולא לזילוף.
בין ששולפין בגדים לרמ
טוב (סמג). אפיקטיון.
להקרא, והוא גנטריקון
לפיקטיון טיפ' זין, מוון האוכל
יותר מדי מוטיא ומקיא
(סמג). במאן כר' יוסי.
ללא ממעט אלף הנאה
שאנה שיה' ככל, והן
נמי אינם אלף לנדר
חולי ואפיקטיון, והיו תנאי
לנעיל, לנדרג לא הנאה
שביעית אלף דבר שהתנא
וביעורו היה, לדרש' ליה
נמי הכי והיתה שנת הארץ
טובה דבר ששורה לנס
דומיא דלמל'לה, שהתנא
וביעורו שיה' ולא נעלים,
ור' יוסי דרש' הכי והיתה
שנת הארץ טובה מיה

ה"ל בקונטרס במס' סוכה (דף מ. וס"ט) אמר רב כהנא ועצים
דהסקה תנאי היא ב'. וכן עיקר פ' כל ע"ז שביעית
הוא פלוגמא דתנאי אי אית זהו קדושת שביעית דכיון דטעמא
דשרינא להו היינו משום דהתנא אחר ביעורן אס' כן לרבי יוסי
דלית ליה דרשה דהתנא וביעורו

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סמג עצים להסקה הן עומדין אמר רב כהנא
ועצים להסקה תנאי היא דתנאי א' אין מוסרין
פירות שביעית לא למשרה ולא לכבוסה ור'
יוסי אומר נותנין פירות שביעית לתוך
המשרה ולתוך הכבוסה מאי טעמא דרבנן
אמר קרא ולאכלה ולא למשרה לאכלה ולא
לכבוסה ורבי יוסי אומר אמר קרא לכם לכל
צרכיכם ורבנן נמי הכתיב לכם לכם דומיא
דלאכלה במי שהתנא וביעורו שוין יצאו
משרה וכבוסה שהתנא אחר ביעורן ור'
נמי הכתיב לאכלה אמר לך ההוא מיבעי ליה
לכדתנאי דתנאי לאכלה ולא למלוגמא אתה
אומר לאכלה ולא למלוגמא או אינו אלא
לאכלה ולא לכבוסה כשהוא אומר לכם הרי
כבוסה אמור הא מה אני מקיים לאכלה
לאכלה ולא למלוגמא ומה ראית לרבות
הכבוסה ולהוציא את המלוגמא מרבה אני
את הכבוסה ששורה בכל אדם ומוציא אני את
המלוגמא שאינו שורה בכל אדם כמאן אולא
הא דתנאי לאכלה ולא למלוגמא לאכלה
ולא לזילוף לאכלה ולא לעשות ממנה
אפיקטיון כמאן כר' יוסי דאי כרבנן איכא
נמי משרה וכבוסה: רבי יהודה אומר אם
דרבי אבא קמיה דרב הונא וייתיב רב הונא
וקאמר הלכה כרבי יהושע בן קרחה והלכה
כרבי יהודה אהדרינהו רב יוסף לאפיה אמר
בשלמא רבי יהושע בן קרחה אצטרך סלקא
דעתך אמינא יחיד ורבים הלכה כרבים
קמ"ל הלכה כיחיד ר' יהושע בן קרחה מאי
היא דתנאי רבי יהושע בן קרחה אומר ימלוה
בשטר אין נפרעין מהן מלוה על פה נפרעין
מהן מפני שהוא כמציל מידם אלא הלכה
כר' יהודה למה לי מחלוקת ואחר כך סתם
היא ומחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם
מחלוקת בבבא קמא כ' לצבוע לו אדום
וצבעו שחור שחור וצבעו וצבעו רבי מאיר
אומר נותן לו דמי צמרו רבי יהודה אומר אם
השבח יתר על היציאה נותן לו את היציאה
ואם היציאה יתירה על השבח נותן לו את
השבח וסתם בבבא מציעא דתנן כ' כל המשנה
ידו על התחתונה וכל החזור בו ידו על
התחתונה ורב הונא אצטרך סלקא דעתך
אמינא אין סדר למשנה וסתם ואחר כך
מחלוקת היא ורב יוסף אי הכי כל מחלוקת
ואח"כ סתמא נימא אין סדר למשנה וסתם

להיא כל החזור בו ידו על התחתונה
הא צפקה האומנין (ב"מ דף ע"ו)
מוקמינן לה כי מחלוקת כרבי דוסא
ורבנן פליגי עליה ומוכח הס' דרז
לא סבר לה כרבי דוסא כההוא דכל
החזור בו ידו על הכל סבר כרביעית
אימא דהתם דאמר כל החזור בו
ידו על התחתונה לאתויי דקמתי וי"מ
דקמתי לה בלשון הלכתא פסיקתא
דלישנה דכל החזור וכל המשנה משמע
לפסוק הלכתא: ה' הנותן מעות
לשלומו. נראה דמיידי שנותן למחצית
סכר אס פחתו פחתו לו ואם הותרו
הותרו לאמנע מכאן יש להביא ראיה
אס אדם נותן מעות לחבירו למחצית
סכר ואמר ע"מ שלא תלוש אלף על
משכונות ואס תשנה יהא ברשותך
לחייב בכל דבר ואס פחתו פחתו לך
שאיין זה רביה דהא הכא אס שינה
מדעתו אמר אס פחתו פחתו לו
אפ"ה אס הותרו הותרו לאמנע
ולא הוי רביה כיון דאס לא היה
משנה דעתו לא היו כולן ברשותו אלף
הסכר והפסד לאמנע דכין פלגא
מלוה ופלגא פקדון:

ה

סמג ע"ז להסקה ניסנו. ולא להאיר הלכך ע"ז נינו ומעיקרא
לא חל עליהו שביעית. אבל ספיקי סמג להכרע הלכך חל
עליהו קדושה ואסרי לאחר הביעור אף להסקה. ועלי קנים וגפנים
יש שאוכלין אותן יש שמסיקין אותן הלכך בחר מחשבת לקיטה אזלין:

סמג ע"ז להסקה ניסנו. ולא להאיר הלכך ע"ז נינו ומעיקרא
לא חל עליהו שביעית. אבל ספיקי סמג להכרע הלכך חל
עליהו קדושה ואסרי לאחר הביעור אף להסקה. ועלי קנים וגפנים
יש שאוכלין אותן יש שמסיקין אותן הלכך בחר מחשבת לקיטה אזלין:
פנאי היא. איכא לנחן דלמך סמג
ע"ז להסקה ניסנו ולא חיילא שביעית
אפילו אע"ז דמשחן ואיכא למאן דלית
ליה ואע"ז דמשחן מיהא חיילא:
לפוך המשנה. אין שורין פשתן בין
של שביעית וכן אין מכנסין בגדים
דהוי סמורה: מי שהתנא וביעורו
שנה. הנאה שהיא ששנה שהוא כלה
מן העולם אתה יכול ליהנות מפירות
שביעית קודם זמן הביעור: יאלו
משרה וכבוסה. משמעה שמטילין
פשתן או בגד בין נתקלקל ונצטר
והתנא אינו אלא עד שלשה ימים
וד' עד שיהא הפשתן שרוי וכן הבגד.
והיינו תנאי דרבנן סברי סמג פירות
לאכילה וחיילא עליהו קדושת שביעית
כדאמרן לעיל דכל דבר שהתנא
וביעורו שנה חיילא הלכך אפילו לקטן
למשרה וכבוסה לא מהני מחשבה
לאפקועי אסורין ליהויה כעלי קנים
שלקטן לע"ז דמשחן דהתם
סתמייהו להכי ולהכי אכל פירות
סתמן לאכילה ומשעה יצירתן חיי
קדושתן ותו לא מהני מחשבה
לאפקועי ואסורין למשרה וכבוסה
דלון נהינן בקדושת שביעית אלף
הנאה הדומה לאכילה וגבי ע"ז
נמי סמג ע"ז להסקה ניסנו ולא
חיילא אפילו אע"ז דמשחן ור' יוסי
סבר לא אמרין סמג פירות לאכילה
ניתנו ומהני זהו מחשבה כעלי
קנים וגפנים דהיכל דליקטן למשרה
הוי דבר שהתנא אחר ביעורו ולא
חל עליהו שביעית כן מלמתי יש
לנוותן אחריהן שן שמעתי והגון:
למלוגמא. אלנפסט"ר: אינה שנה
בכל אדם. אינה נכירה אלף לחולים:
לונף. שומלפין יין צבית. והאי נמי
אין שנה בכל אדם שא"ל זילוף אלף
אדם מעונג ומעודן: אפיקטיון.
ושי"ט להקיא: איכא נמי משרה
וכבוסה. והכל לא נקט אלף דבר
שאיין שנה בכל אדם: מלוה בשטר
אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני
ששמה היא לו ואילו ומודה לעכו"ם
ביום חגם ורבנן סברי אסור לפורען
ולפרע מהן כלל: ואינעו אימא.
הך סתמא דלפי עיקר הוא דקמתי לה
התם צ"מ (ע"ו). גבי הלכתא פסיקתא
דהא לא שייכא התם ולא תי אלף משום
פיסוק הלכה שפסקה התנא עם כל
החזור בו שלא נחלק אדם עליהן:

ואח"כ מחלוקת היא ורב הונא כי לא אמרין אין סדר למשנה בבבא מסכתא
אבל בתרי מסכתות אמרין ורב יוסף כולה נזיקין חרא מסכתא היא ואיבעית
אימא משום דקמתי לה גבי הלכתא פסיקתא כל המשנה ידו על
התחתונה וכל החזור בו ידו על התחתונה: תנו רבנן הנותן מעות לשלומו
ליקח

שהתנא שנה בכל אדם ואפילו ע"ז להסקה (סמג). מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן, מפני ששמה הוא לאחר זמן ביום אחר, דכיון דנקט ישראל שטרע עליה, כל ששמה מסתפי מיה
(ע"ז א). אהדרינהו רב יוסף לאפיה. בבעס. (סוכה יא). ומחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם. כל מחלוקת שנהלוק מנאס ואח"כ סתם לן מנאסנו כחמך מהן, הלכה כמנאס, דכיון דקמתי אחר
המתנות ש"מ דקמתי רבנן בטעמייהו ומסתברא טעמייהו דהאין (ע"ז א). בין ששמה אחריה מיד בלתי מסתם, בין ששמה אחריה במסכת אחרת בלתי מסתם, כגון נמן נמן לנעס דמחלוקת צ"ק וסמג
בבבא כל המשנה ידו על התחתונה, וסתם לן כר' יהודה דלמך אס השבח יתר על היציאה כר', הלכה כסתם (בבבא סב). כל המשנה ידו על התחתונה. כגון נמן נמן לנעס לנעס אדום ונעס שחור,
אס השבח יתר על היציאה אין נותן לו סכר משלם אלף דמי יציאת ע"ז וסמג. ואס יציאה יתירה על השבח נותן לו את השבח (בבבא סב). א"י סדר למשנה. מירא דמתחילין לאו דוקא וסמג
משנה אחרונה היא שנית ראשונה צבית המדרש (ע"ז א). אי הכי כל מחלוקת ואח"כ סתמא כר'. אלמא קי"ל כל מחלוקת ואח"כ סתם הלכה כסתם, צבית (מב): צפקה חולין (ע"ז א). כי לא
אמרין אין סדר למשנה. אלף סמגין אסידר, ה"מ בחדא מסכתא (סמג). כולה נזיקין. תלמא צ"מ (סמג). ואיבעית אימא משום דקמתי לה כר'. להכי אהדרינהו רב יוסף לאפיה דאי נמי אין סדר למשנה לא אצטרך
לומר הלכה כר' יהודה דודאי הלכתא היא כי סתמא, דכל המשנה לא הוי שייכא למנתייה התם כהשכר, דהא לא איירי כההוא פירקא בשניי אלף ומנתייה התם ש"מ הלכתא קא פסוק ואילו (סמג).

א) צבית לנ. סוכה מ.
נדרים סב: א) סוכה
מ. א) נסוח י. ושי"ט.
ד) ע"ז א. א) סוכה
יאל. א) נדרים ט. ושי"ט.
א) וינחיתו מנ: ח) לעיל
ק: וינחיתו מנ: ט) צ"מ ע.
פ"ז א. א) ע"ז דרש' י.
במס' סוכה שכתב פי אחר,
ס) ד"ה ועליו, א) ונע"ע
מס' חס צ"מ וירש צ"ב,
ס) ונע"ע מס' מנחות סו.
ד"ה זכר.

תורה אור השלם

1. ויהיה שבת הארץ
לכם לאכלה לך
ולעבדך ולחיותך
ולחיותך
הקדים עמך:

יקרא כה ו

גליון הש"ס

גמ' יצא משרה ובבוסה.
ע"ז נכריות דף י' ע"ז
מס' ד"ה ודאי:

לעזי רש"י

אלנפסט"ר
[אנפסט"ר] א. ריחיה.
ורשי"ט ורומי"ט א. סס
הקאה.

רבינו חננאל

אמר רב כהנא ע"ז
להסקה, שדחתה (אתה)
[אח"כ] מלחיות בון
קדושת שביעית מפני
שהתנא אחר ביעורן,
תנאי היא כר' עד הנה רבנן
הוא דרבי הונא בשעת
ביעורן אכל ר' יוסי לא
בעי. לאכלה ולא לעשות
ממנה אפיקטיון. משרה
אפיקטיון בלשון מקרא
הוא הקיא. ורשמייהו שורה
ג' מלות אפיק טיפ זין,
הוציא עודף המזון, כי כן
דרך האיסטוסמא
כשיעדיף עליה האוכל לא
תקבלו ואז תתבלבל
האיסטוסמא ויקיא האדם.